

TER BESLISSING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie
Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Realisatie
Energietransitie

Auteur

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum

17 januari 2024

Kenmerk

DGKE-DRE / 45361236

nota

Kamerbrief Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie
en Klimaat

Kopie aan

Bijlage(n)

1. Kamerbrief
2. Aanbiedingsformulier
3. EZK projectenboek
4. Joint Declaration of Intent DRC
5. Onderzoek Samenhang Energietransitie en Stikstof
6. EZK-appreciatie Onderzoek Samenhang Energietransitie en Stikstof

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

Op 7 februari vindt het BO MIEK plaats waarin de MIEK projecten worden vastgesteld. Op 9 februari stuurt u bijgaande Kamerbrief Voortgang Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) uit.

Geadviseerd besluit

- U (beiden) wordt geadviseerd akkoord te gaan met agendering van de MIEK-brief in de RFL van 6 februari aanstaande.
- U wordt geadviseerd uiterlijk 29 januari input op de MIEK-brief te geven zodat deze kan worden opgenomen in de RFL-versie van de brief.
- U (MKE) wordt geadviseerd hiervoor het bijgesloten aanbiedingsformulier voor de RFL te ondertekenen.

Kernpunten

- Het afgelopen jaar zijn er veel stappen gezet om het MIEK proces te versterken, zoals de eerste ronde van de Provinciale MIEK projecten, de juridische borging van het MIEK, het aanstellen van clusterregisseurs en het inrichten van een Data Safe House (DSH).
- Het MIEK is het afgelopen jaar verbreed van focus op de industrie naar andere energie vragende sectoren zoals woningbouw, mobiliteit en landbouw. De energievraag van deze sectoren speelt met name op regionaal schaalniveau en is dus terug te vinden in de pMIEKs.
- Het afgelopen jaar hebben de elektriciteitsnetbeheerders de MIEK projecten in hun investeringsplannen geprioriteert op basis van het MIEK prioriteringskader.
- In deze brief beantwoordt u de vragen van de Kamer uit het netcongestiedebat van 24 januari over de wijze van selectie en prioritering van MIEK projecten.

Ontvangen BBR

- Tijdens het BO MIEK van 7 februari zullen de nieuwe MIEK projecten vastgesteld worden. De nieuwe projecten zijn ook opgenomen in de Kamerbrief.
- Deze brief bevat ook de uitkomsten en appreciatie van het extern onderzoek naar de samenhang tussen stikstofuitstoot bij de aanleg van energie-infrastructuur en stikstofreductie door verduurzaming van de industrie. (zie toelichting)

Proces:

- 6 februari: Behandeling in de RFL;
- 7 februari: BO K&E over het MIEK;
- 9 februari Verzending MIEK brief aan TK na MR;

-

Toelichting

De indeling van de hoofdstukken is als volgt, hieronder volgt de meest relevante informatie per hoofdstuk:

1. MIEK-organisatie op orde;
  - Alle stappen die zijn genomen in het afgelopen jaar om de MIEK organisatie verder op orde te brengen, onder andere: de eerste provinciale MIEK projecten, de juridische borging van het MIEK, het aanstellen van clusterregisseurs en het opstellen van een Data Safe House (DSH).
2. Voortgang MIEK en RCR projecten;
  - Voor het eerst wordt er dit jaar een gezamenlijk RCR/MIEK projectenboek verzonden.
  - Om het verhaal toegankelijker te maken is een interactieve infographic gemaakt: www.energieprojectennederland.nl. Deze URL gaat op 9 februari live, een preview van de infographic is inzichtelijk via [via deze link](#). Na publicatie van de kamerbrief krijgt de infographic een apart communicatiemoment en zal hij ook worden gedeeld met onze partners.
  - De nieuwe MIEK projecten die opgenomen zijn in het MIEK naar aanleiding van het BO MIEK op 7 februari. De drie projecten waarover besloten wordt in het BO zijn opgenomen in de brief. Deze projecten zijn: 380 kV Vierverlaten-Ens-Diemen, Waterstofimportterminals Zeeland en Warmtesysteem inclusief warmtenet in provincie Zuid-Holland.
  - Acht nationale MIEK-projecten hebben volgens het ontwerp investeringsplan 2024 van TenneT vertraging opgelopen ten opzichte van het investeringsplan 2022. De partijen in het cluster brengen in kaart wat de gevolgen zijn van vertraging voor andere projecten binnen hun cluster en proberen om knelpunten weg te nemen om zo alsnog tijdige realisatie van cruciale projecten mogelijk te maken. Op die manier wordt geprobeerd om de (consequenties van de) vertraging van deze projecten zo veel mogelijk te beperken.

- Motie Erkens Bontebal (kst. 2022-23, 29 826, nr. 192) over het inspanssen voor een directe verbinding van de Delta Rhine Corridor (DRC) met industriecluster Chemelot in Limburg ten aanzien van de waterstof- en CO₂-leidingen, en waar mogelijk ook productleidingen is beantwoord. Aankondiging dat de Maatschappelijke Kosten Baten Analyses (MKBA's) voor de Delta Rhine Corridor Fase 2 en een buisleidingentunnel onder het Hollands Diep openbaar zijn gemaakt; hiermee is voldaan aan de toezegging uit het Commissiedebat Waterstof van 13 april 2022. Met de kamerbrief wordt als bijlage de Joint Declaration of Intent tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen meegestuurd waarin politieke ondersteuning voor de DRC wordt benoemd.

3. Aanpak voor versnellen van realisatie en voorkomen van vertraging;

- Stikstofonderzoek: Uitkomsten en appreciatie van het extern onderzoek naar de samenhang tussen stikstofuitstoot bij de aanleg van energie-infrastructuur en stikstofreductie door verduurzaming van de industrie. Dit onderzoek is op eigen initiatief van EZK uitgevoerd, en is al een aantal keer door u toegezegd aan de Kamer. Dit rapport maakt concrete oplossingen bespreekbaar met LNV en IPO om vertraging door gebrek aan stikstofruimte te beperken. Zowel het rapport en de ambtelijke appreciatie worden als bijlage meegestuurd. In samenwerking met de collega's van LNV, WJZ en IPO onderzoeken we de komende maanden juridische en beleidsmatige mogelijkheden of en op welke manier voorkomen van vertraging van stikstof bij energie-infrastructuur haalbaar is.
- Update wettelijke versnellingsopties: Naar aanleiding van de Kamerbrief Versnellingsaanpak Energietransitie¹ wordt een update gegeven over een deel van de versnellingsopties. Een deel van deze opties is ook besproken in de Kamerbrief Netcongestie van oktober 2023².
- Motie Erkens c.s. over het toevoegen van Cluster 6 aan het NPVI en om, samen met de netbeheerders en Gasunie, duidelijkheid te bieden aan het zesde cluster waar en wanneer duurzame infrastructuur aangelegd gaat worden, wordt beantwoord.

---

¹ Kamerstuk 32813, nr 1193

² Kamerstuk 29 023 nr. 451